

สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น

ระเบียบวาระ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ. 2556 - 2559

21 สิงหาคม 2555

ร่าง แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ. 2556 - 2559

สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น ว่าด้วย ร่าง แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ. 2556 - 2559

ได้พิจารณารายงานเรื่อง ร่าง แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ. 2556 - 2559

ตระหนัก ว่าการนวดไทยนั้นเป็นภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยที่มีประโยชน์ในการดูแล รักษาและฟื้นฟูสุขภาพคนไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกแห่งความทรงจำ และทั่วโลกต่างชื่นชมและยอมรับว่าการนวดไทยนั้น เป็นการนวดที่มีคุณค่าและเป็นอัตลักษณ์ของประเทศไทย

รับทราบ ว่า การส่งเสริมและพัฒนาการนวดไทยนั้น มีการดำเนินงานโดยหน่วยงานองค์กรภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวนมากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม แต่มีปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดนโยบายและทิศทางในระดับประเทศในการพัฒนาการนวดไทย การขาดระบบสนับสนุนอย่างเพียงพอ การขาดการบูรณาการของระบบและกลไกต่างๆ การขาดการจัดสรรทรัพยากรร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ และยังไม่มีการผลักดันให้การนวดไทยนั้น ก้าวไปสู่การเป็นมรดกโลกอย่างแท้จริง

มีความกังวล ว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายลำดับรองในการประกาศรับรองและขึ้นทะเบียน ภูมิปัญญาการนวดไทยดั้งเดิมแห่งชาติ ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองภูมิปัญญาการนวดไทย ที่มีอยู่ในหลักฐานการบันทึก 4 แห่ง ได้แก่ ศิลจารึกภาพแผนนวดของวัดโพธิ์ ตำราโรคนิทานคำฉันท์ ๑๑ (กล่าวเส้นสิบ) จารึกตำรายาวัดราชโอรสารามราชวรวิหาร และคัมภีร์แผนนวด ๑ และ ๒ ใน ตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง ร. ๕ ซึ่งทำให้ประเทศไทยไม่สามารถที่จะทำการคุ้มครองภูมิปัญญาการนวดไทยได้อย่างถูกต้อง ภายใต้ พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542

นอกจากนี้กระแสความนิยมการนวดไทยที่แพร่กระจายไปยังประเทศต่างๆ รวมทั้งการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 อาจทำให้เกิดการฉกฉวยนำภูมิปัญญาการนวดไทยไปใช้ประโยชน์อย่างไม่เป็นธรรม และส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์และคุณค่าการนวดไทย

ตระหนัก ถึงนโยบายและข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ส่งเสริมการนวดไทย เช่น พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2552 พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559) เป็นต้น โดยที่พ.ร.บ. และยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ได้เน้นให้เกิดการจัดการความรู้ การส่งเสริมการใช้การนวดไทยในระบบบริการสาธารณสุขของประเทศ

และการคุ้มครองภูมิปัญญาที่เป็นตำรับตำราแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ. 2555-2559 ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559)

จึงมีมติดังต่อไปนี้

1. รับรองแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ.2556-2559 ตามภาคผนวกแนบมตินี้
2. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
 - 2.1 นำเสนอแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ.2556-2559 ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ
 - 2.2 ขอให้คณะกรรมการภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ ดูแลและบริหารแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ.2556-2559 โดยให้ (1) กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (2) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และ (3) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกันทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ
 - 2.3 ให้คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ ติดตามและรายงานผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ.2556-2559 ต่อสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น หรือต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ หรือต่อสาธารณะ ทุก 2 ปี
 - 2.4 ขอให้กระทรวงสาธารณสุข โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในการระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ.2556-2559
3. ขอให้องค์กรภาคีเครือข่ายภาคประชาชน และสถาบันการศึกษา ให้การสนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ.2556 - 2559